

EXAMENREGLEMENT

2018 - 2019

Vastgesteld september 2018

Verzonden aan de inspectie oktober 2018

Inhoud

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen

- 1.1 Begripsbepalingen
- 1.2 Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting
- 1.3 Toelating tot het eindexamen
- 1.4 Afnemen eindexamen
- 1.5 Indeling eindexamen
- 1.6 Onregelmatigheden
- 1.7 Afwijkende wijze van examineren

Hoofdstuk II. Inhoud van het eindexamen

- 2.1 Examenprogramma
- 2.2 Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten
- 2.3 Examenvakken vmbo
- 2.4 Overige bepalingen examenprogramma VMBO-theoretische leerweg
- 2.5 Overige bepalingen examenprogramma VMBO-kaderberoepsgerichte leerweg
- 2.6 Overige bepalingen examenprogramma VMBO-basisberoepsgerichte leerweg

Hoofdstuk III Het schoolexamen

- 3.1 Regelingen
- 3.2 Organisatie van de toetsing
- 3.3 Beoordeling schoolexamen
- 3.4 Examendossier en rapportage
- 3.5 Herexamen schoolexamen
- 3.6 Herkansing schoolexamen
- 3.7 Afwezigheid

Hoofdstuk IV Centraal examen

- 4.1 Tweede examinerator
- 4.2 Voorwaarden voor deelname aan het centraal schriftelijk examen
- 4.3 Tijdvakken
- 4.4 Afnahme van het centraal schriftelijk examen
- 4.5 Verhindering centraal examen
- 4.6 Vaststelling score en cijfer centraal examen
- 4.7 Eindcijfer eindexamen
- 4.8 Vaststelling uitslag
- 4.9 Herkansing centraal examen
- 4.10 Diploma en cijferlijst
- 4.11 Duplicaten en afgifte verklaringen

Hoofdstuk V Slotbepalingen

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN

1.1 Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

1. "De wet": deel I van de Wet op het voortgezet onderwijs
2. "Onze minister": Onze minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
3. "Het Eindexamenbesluit": Het Eindexamenbesluit VWO, HAVO, MAVO, VBO
4. "Het inrichtingsbesluit": het inrichtingsbesluit WVO
5. "DUO": Dienst uitvoering onderwijs
6. "Eindexamen": een examen als vermeld in het Examenbesluit
7. "Inspectie": de inspectie, bedoeld in artikel 113 van de Wet
8. "School": Paulus Mavo vmbo
9. "Bevoegd gezag": het bestuur van de Stichting Dunamare
10. "Directeur": de directeur dhr. S.Noortman
11. "Schoolleiding": de teamleiders, plv. directeur en de directeur van de school
12. "Examinator": degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak
13. "Gecommitteerde": een gecommitteerde als bedoeld in artikel 36 van het Eindexamenbesluit
14. "Kandidaat": eenieder (m/v) die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten; omwille van de leesbaarheid wordt in deze tekst slechts de mannelijke vorm gebruikt.
15. "Examenstof": de aan de kandidaat te stellen eisen
16. "PTA": Programma van Toetsing en Afsluiting. Een overzicht van het schoolexamen voor alle vakken.
17. "Vakken": vakken en deelvakken als bedoeld in het Inrichting- en Eindexamenbesluit
18. "Sectorwerkstuk": het in §1.5 van dit examenreglement bedoelde sectorwerkstuk voor de theoretische leerweg
19. "Herkansing": het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen
20. "Schooljaar": Het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus en eindigt op 31 juli van het daarop volgende jaar

1.2 Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

1. Dit Examenreglement is vastgesteld door het Bevoegd Gezag conform artikel 31.1 van het Eindexamenbesluit.
2. Conform artikel 31.2 van het eindexamenbesluit stelt het bevoegd gezag jaarlijks een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) vast, dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar.

3. De voor de onderscheiden leerjaren van het vmbo relevante onderdelen van het Examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting wordt door de directeur voor 1 oktober toegezonden aan de inspectie en verstrekt aan de kandidaten.

1.3 Toelating tot het eindexamen

Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.

1.4 Afnemen eindexamen

1. De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2. De directeur wijst één van de personeelsleden van de school aan tot secretaris van het eindexamen.
3. De examenleiding wordt gevormd door de directeur of een door de directeur te benoemen plaatsvervanger (voorzitter) en de secretaris van het eindexamen.

1.5 Indeling eindexamen

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen (SE), een centraal examen (CE) dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen wordt door school afgenomen in de loop van de leerjaren 3 en 4
3. Het schoolexamen vmbo. voor zover het betreft de theoretische leerweg omvat mede een sectorwerkstuk. Het sectorwerkstuk heeft betrekking op een thema uit de sector waarin de leerling het onderwijs volgt. In het sectorwerkstuk komen kennis, inzicht en vaardigheden die in de betreffende sector van betekenis zijn op geïntegreerde wijze aan de orde.
4. Het schoolexamen wordt afgesloten voor een in het PTA vermelde datum.
5. Het centraal examen wordt afgenomen in het vierde leerjaar. Op de Paulus Mavo vmbo bestaat er geen mogelijkheid om in leerjaar 3 te starten met het centraal examen. Gezien de huidige functie van de Paulus Mavo vmbo (zorgschool met uitsluitend leerwegondersteunend onderwijs) past dit scenario niet binnen de visie en missie van de school. Immers, leerlingen volgens op de Paulus Mavo vmbo onderwijs, omdat zij leerachterstanden hebben opgelopen of extra ondersteuning nodig hebben om het huidige uitstroomprofiel te kunnen behalen. Het versnellen van een dergelijk onderwijsprogramma zou hiermee een contradictie zijn.
6. De mogelijkheid bestaat voor een kandidaat van de basisberoepsgerichte leerweg om in aanmerking te komen om het examen van een vak op een hoger niveau af te ronden. De kandidaat moet voldoen aan de voorwaarden die in 'Protocol Maatwerk diploma Paulus Mavo vmbo' staan vermeld. De terugvaloptie naar het oorspronkelijke niveau blijft bestaan, zoals is bepaald in artikel 51a van het Eindexamenbesluit.

7. Voor de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerwegen geldt dat de examens voor de algemene vakken digitaal worden afgenomen.
8. De kandidaat wordt viermaal toegelaten tot het afleggen van de rekentoets. Eenmaal in leerjaar 3 en driemaal in leerjaar 4. De kandidaat is verplicht om minimaal eenmaal de rekentoets te maken. De toelating van een kandidaat tot de ER toets is beschreven in het 'Rekenbeleidsplan'. De kandidaat heeft dan een dyscalculieverklaring of er is sprake van ernstige rekenproblematiek die wordt aangetoond door dossieropbouw.

1.6 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in punt 1, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen, waarbij het recht op herkansing vervalt.
  - b. het ontzeggen van de deelname of verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen,
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de directeur aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede punt wordt genomen hoort de directeur de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De directeur deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens verwezen naar het bepaalde in punt 4. Het besluit waarbij een in punt 1 bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij het College van Bestuur van Stichting Dunamare. Het adres is Diakenhuisweg 5, 2033 AP Haarlem. Het College van bestuur stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken.

Het College van Bestuur stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van punt 2. Het College van Bestuur deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.

1.7 Afwijkende wijze van examineren

1. De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een deskundig psycholoog of orthopedagoog is opgesteld,
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.

2. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal
  - b. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.

3. De in punt 3 bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.

4. Van elke afwijking op grond van punt 3 wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Hoofdstuk II Inhoud van het eindexamen

2.1 Examenprogramma

1. Onze minister stelt, behalve voor door het bevoegd gezag vast te stellen vakken en andere programmaonderdelen die onderdeel zijn van het eindexamen, voor elk van de onderwijssoorten examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
  - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak,
  - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt, en
  - c. het aantal en de tijdsduur van de toetsen van het centraal examen. Tevens kunnen in een examenprogramma zijn opgenomen voorschriften betreffende de aard, de omvang, het aantal, de beoordeling en de weging van de onderdelen van het schoolexamen.
2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.

2.2 Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

1. De kandidaten kiezen, met inachtneming van dit hoofdstuk, in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover het bevoegd gezag, al dan niet in samenwerking met het bevoegd gezag van een of meer andere scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden.
2. De kandidaten kunnen voor zover het bevoegd gezag hun dat toestaat, in meer vakken of niet-verplichte delen van de examenstof examen afleggen dan in de vakken en examenstof die tenminste tezamen een eindexamen vormen.

2.3 Examenvakken VMBO

De samenstelling van het examenpakket hangt af van de leerweg en de sector.

Iedere leerling volgt examenvakken volgens onderstaand overzicht:

gemeenschappelijk deel (vakken voor iedereen verplicht):

Nederlands

Engels

Kunstvakken I (leerjaar 3)

Maatschappijleer I (leerjaar 3)

Lichamelijke opvoeding (leerjaar 3 en 4)

LOB (leerjaar 3 en 4)

sector deel (twee vakken bepaald door de sector):

techniek

wiskunde

natuurkunde

zorg en welzijn

biologie

wiskunde of geschiedenis en staatsinrichting

of aardrijkskunde

economie

economie

Duits of wiskunde

landbouw

wiskunde

natuurkunde of biologie

vrije deel (overige vakken bepaald door de leerweg)

theoretische leerweg

twee algemene vakken

kaderberoepsgerichte leerweg

een afdelingsprogramma

basisberoepsgerichte leerweg

een afdelingsprogramma

2.4 Overige bepalingen examenprogramma VMBO-theoretische leerweg

Het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, omvat:

- a. de vakken van het gemeenschappelijk deel
- b. de twee vakken van het sectordeel, en
- c. in het vrije deel twee nog niet in het sectordeel gekozen vakken.

2.5 Overige bepalingen examenprogramma VMBO-kaderberoepsgerichte leerweg

Het eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg omvat:

- a. de vakken van het gemeenschappelijk deel
- b. de twee vakken van het sectordeel en
- c. in het vrije deel een tot de sector behorend afdelingsvak.

2.6 Overige bepalingen examenprogramma VMBO-basisberoepsgerichte leerweg

Het eindexamen vmbo voor zover het betreft de basisberoepsgerichte leerweg omvat:

- a. de vakken van het gemeenschappelijk deel
- b. de twee vakken van het sectordeel en
- c. in het vrije deel een tot de sector behorend afdelingsvak.

Hoofdstuk III Het schoolexamen

3.1 Regelingen

1. De docent die belast is met het geven van onderwijs in enig jaar waarover het schoolexamen zich uitstrekt, is examinator in dat jaar.
2. Het schoolexamen wordt afgenomen in de klassen 3 en 4 .
3. Het schoolexamen vmbo wordt afgesloten uiterlijk 5 dagen voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal schriftelijk Examen. De precieze datum staat genoemd in het PTA.
4. Het bevoegd gezag kan in afwijking hiervan een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór het centraal schriftelijk examen in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
5. Het sectorwerkstuk moet beoordeeld zijn met een voldoende of goed uiterlijk op de datum die wordt genoemd in de "leerlingen handleiding sectorwerkstuk" voor kandidaten van de theoretische leerweg.
6. Voor de aanvang van het centraal schriftelijk examen maakt de directeur aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
  - a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen
  - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
  - c. de beoordeling van het sectorwerkstuk.

3.2 Organisatie van de toetsing

1. Het schoolexamen kent in het examendossier vier toetsvormen:
  - a. Toets met open en/of gesloten vragen
Dit is een toets die voornamelijk kennis en inzicht toetst. De verantwoordelijkheid voor de toets (inhoud, vraagstelling en beoordeling) ligt bij de vaksectie.
  - b. Praktische opdracht
Een praktische opdracht is een activiteit die een leerling zo zelfstandig mogelijk uitvoert. Zowel het proces als het product worden beoordeeld. De beoordeling wordt uitgedrukt in een cijfer.
  - c. Handelingsdeel
Een handelingsdeel bestaat uit een opdracht die de leerling (naar behoren) voor een vak moet hebben gedaan. De handelingsopdracht wordt niet met een cijfer beoordeeld. Bij de uitvoering van een handelingsopdracht staat het opdoen van ervaring centraal.
  - d. Het sectorwerkstuk in de theoretische leerweg
De manier van werken bij het sectorwerkstuk staat beschreven in de leerlinghandleiding sectorwerkstuk. In deze handleiding is ook een tijdschema opgenomen waarop diverse

werkzaamheden in het kader van het sectorwerkstuk moeten zijn afgerond. Deze handleiding wordt aan het begin van de cursus aan de leerlingen uitgereikt.

2. Onder schoolexamentoetsen worden verstaan alle werken, opdrachten, enz. waarvan de beoordeling op de één of andere wijze meetelt voor de bepaling van het resultaat van het schoolexamen.

3.3 Beoordeling schoolexamen

1. Het eindcijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 op een decimaal nauwkeurig. Het cijfer wordt berekend tot op de tweede decimaal. Is de tweede decimaal een 5 of hoger dan wordt de eerste decimaal met 1 verhoogd. Het eindcijfer van het schoolexamen wordt dus afgerond op 1 decimaal. Als een vak geen centraal examen kent, wordt het eindcijfer van het schoolexamen daarna afgerond op een geheel getal.
2. In afwijking van punt 1 worden de kunstvakken en het vak lichamelijk opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van iedere leerweg beoordeeld met een "voldoende" of "goed".
3. Handlingsdelen zoals LOB en het sectorwerkstuk kunnen als beoordeling "naar behoren" c.q. "voldoende / goed" krijgen.
4. In het PTA staat per vak aangegeven hoe cijfers en beoordelingen voor het uiteindelijke schoolexamen meetellen.
5. Voor elke schoolexamentoets is in het PTA vermeld:
  - de aard van de schoolexamentoets (mondeling, schriftelijk, practicum)
  - de stofomschrijving
  - de tijdsduur van de toetsing
  - het tijdvak waarin de toets zal worden afgenomen
  - of het onderdeel gekozen kan worden als herkansing
  - daar waar een aantal schriftelijke overhoringen gezamenlijk leidt tot één S.O.-cijfer kan van deze regel worden afgeweken.
6. De examinator corrigeert en / of beoordeelt alle schoolexamentoetsen en bespreekt deze met de kandidaat. Indien een kandidaat het niet eens is met de beoordeling, dient hij binnen drie schooldagen nadat hij van de beoordeling heeft kennisgenomen, een schriftelijk en beargumenteerd verzoek in bij de examenleiding. Naar aanleiding van zo'n verzoek kan die besluiten het werk ter correctie voor te leggen aan een collega.

3.4 Examendossier en rapportage

1. Het examendossier van de leerling is het overzicht van de tot dan toe behaalde resultaten voor het schoolexamen.
2. Een kandidaat is verplicht om deel te nemen aan alle geplande toetsen uit het schoolexamen en is verplicht om het werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline in te leveren.

3. In het PTA wordt vermeld wanneer de resultaten van het schoolexamen aan de ouders wordt gerapporteerd.
4. Na afloop van het laatste schoolexamen en vóór de aanvang van het centraal schriftelijk examen ontvangt de kandidaat een lijst met de eindbeoordelingen van het schoolexamen. Deze cijfers zijn digitaal te vinden op Magister. Het digitale administratie programma van de school. Voor iedere leerling en ouder is er een inlog beschikbaar en bekend.
5. Indien deze lijst naar het oordeel van de kandidaat niet juist is, dan dient deze uiterlijk op het hiervoor bekendgemaakte tijdstip bezwaar aan te tekenen bij de examenleiding. Na genoemd tijdstip zijn de cijfers definitief.
6. Iedere vakdocent (examinator) bewaart de toetsen tot 6 maanden na het eindexamen en zorgt dan voor vernietiging van de toetsen.

3.5 Herexamen schoolexamen

De kandidaat heeft het recht om het vak maatschappijleer behorende tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen te herkansen. Het herexamen omvat door het bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het examenprogramma. In het PTA wordt geregeld wanneer dit herexamen plaatsvindt.

3.6 Herkansing schoolexamen

In het PTA wordt aangegeven welke onderdelen van het schoolexamen herkanst mogen worden. Bovendien wordt in het PTA geregeld onder welke voorwaarden en wanneer deze herkansing plaatsvindt. Na iedere PTA-toetsweek bestaat er één mogelijkheid om een herkansbare PTA-toets opnieuw te maken. Het hoogste resultaat wordt opgenomen in het schoolexamen. Na bekendmaking van het cijfer van het gemaakte werk kunnen kandidaten zich opgeven bij hun mentor volgens de vastgestelde data vermeld in de jaarplanning.

3.7 Afwezigheid

1. Elke kandidaat is verplicht bij de voor hem uitgeschreven schoolexametoets aanwezig te zijn. Indien aanwezigheid om enige reden niet mogelijk is dient de kandidaat te handelen zoals in het PTA wordt voorgeschreven. Als dit niet in het PTA is opgenomen, dan handelt de leerling op de hieronder staande wijze:

- indien de afwezigheid van tevoren bekend is, dan dient direct contact opgenomen te worden met de examenleiding, deze melding dient binnen 24 uur schriftelijk bevestigd te worden door één van de ouders/verzorgers of door de meerderjarige kandidaat zelf onder vermelding van periode van afwezigheid, reden van afwezigheid en het (de) gemiste schoolexametoets(en)
- indien de afwezigheid niet was te voorzien, dan dient die afwezigheid vóór aanvang van de schoolexametoets gemeld te worden; in dit geval moet de kandidaat zodra hij weer naar school gaat zich melden bij de examenleiding onder overlegging van een schriftelijke

bevestiging (geschreven door één van de ouders/verzorgers of door de meerderjarige kandidaat zelf) van de afwezigheid; in deze schriftelijke bevestiging staat de reden van afwezigheid gemeld, de periode van afwezigheid en het (de) gemiste schoolexametoets(en); als de leerling deze schriftelijke bevestiging niet bij zich heeft, krijgt de leerling alsnog de gelegenheid uiterlijk de volgende schooldag de bedoelde schriftelijke bevestiging in te leveren bij de examenleiding.

2. De beoordeling van de geldigheid van de reden tot absentie berust bij de examenleiding. Indien een leerling niet voldoet aan de regels zoals genoemd in punt 2, wordt de afwezigheid als ongeldig aangemerkt. **Ongeldige of ongeoorloofde absentie wordt aangemerkt als een onregelmatigheid.**
3. Bij een geldige reden tot afwezigheid dient de gemiste schoolexametoets te worden ingehaald op een door de examenleiding te bepalen tijdstip.
4. Indien bij een schoolexametoets de kandidaat de opgaven heeft ontvangen, dan wordt deze schoolexametoets als gemaakt beschouwd.

Hoofdstuk IV Centraal examen

4.1 Tweede examiner

De IBG wijst voor elke school ten behoeve van het centraal schriftelijk examen één of meer gecommiteerden aan. De aanwijzing geldt tot de afloop van de herkansing.

De school wijst zelf voor het CIE en het CSPE van elk beroepsgericht programma een tweede examiner aan.

4.2 Voorwaarden voor deelname aan het centraal schriftelijk examen

Om aan het centraal examen mee te mogen doen moeten alle cijfers voor het schoolexamen ingevuld zijn en aan de eisen voor de handelingsopdrachten moet voldaan zijn. Kandidaten van de theoretische leerweg moeten bovendien een "voldoende" of "goed" hebben voor het sectorwerkstuk. Kandidaten die niet voldoen aan deze eisen kunnen wel aan het centraal examen deelnemen maar zij kunnen niet slagen voor het eindexamen. De uiterste datum waarop het sectorwerkstuk moet zijn beoordeeld staat in de handleiding sectorwerkstuk.

4.3 Tijdvakken

1. Het centraal examen voor de scholen voor voortgezet onderwijs kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste jaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door de staatsexamencommissie.
4. Onze minister kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal kandidaten, het eindexamen in het tweede tijdvak eveneens wordt afgenomen door de staatsexamencommissie.

4.4 Afname van het centraal schriftelijk examen

Bij de afname van het centraal schriftelijk examen gelden een aantal landelijk voorgeschreven regels, zoals hieronder staan beschreven.

1. Het centraal schriftelijk examen wordt afgenomen volgens het landelijk schema. Dit schema is gepubliceerd in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) van klas 4 vmbo.
2. Tijdens de examenzittingen wordt toezicht gehouden door toezichthouders, die hiervoor door de examenleiding zijn aangewezen. Het aantal toezichthouders bedraagt één per 25 kandidaten, met een minimum van twee.
3. De toezichthouders doen hun werkzaamheden conform een in de examenzaal aanwezige instructie.

4. De enveloppe met opgaven wordt, na voorlezing van het niveau, vak, datum en tijdsduur, in het bijzijn van de kandidaten door een lid van de examenleiding of door één van de toezichthouders geopend.
5. Een kandidaat die te laat op een examenzitting verschijnt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang nog deelnemen aan het examen (tijdstip einde zitting verandert niet).
6. Gedurende het eerste uur van een examenzitting en gedurende het laatste kwartier van een examenzitting, mogen de kandidaten de zaal niet verlaten. Het laatste kwartier wordt door één van de toezichthouders aangekondigd.
7. De kandidaat verlaat de zaal niet eerder dan dat het werk aan de toezichthouder is overhandigd.
8. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in de examenzaal tot het einde van de zitting (evenals het eventuele kladwerk).
9. Zonder toestemming van een toezichthouder mag een kandidaat zich gedurende de examenzitting niet verwijderen uit het examenlokaal.
10. Van elke examenzitting wordt een proces-verbaal opgemaakt, dat door iedere toezichthouder getekend dient te worden.
11. Tijdens een toets van het centraal schriftelijk examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard dan ook, aangaande de opgaven, gedaan, uitgezonderd mededeling van officieel vastgestelde errata.
12. Het examenwerk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door de school. De school verstrekt eveneens gewaarmerkt kladpapier. Kandidaten mogen geen papier meenemen naar het examenlokaal. Met uitzondering van het meerkeuzewerk van CITO en tekeningen, mag niet met potlood worden gewerkt. Het gebruik van typex e.d. is niet toegestaan.
13. Tenzij anders is bepaald dient schriftelijk werk te worden gemaakt op door de school uitgereikte papieren. De kandidaat voorziet elk papier zelf van naam, klas en examenummer. Digitaal gemaakte schrijfofdrachten worden geprint en door de kandidaat voorzien van naam, klas, examenummer en handtekening. Eenmaal bij de toezichthouder ingeleverd werk mag niet worden gewijzigd of aangevuld. Alle opgaven en verstrekte papieren blijven in de ruimte van het uitgeschreven onderdeel van het centraal examen tot het eind van de zitting.
14. Toegestane hulpmiddelen:

vak	leerweg	hulpmiddel
Alle vakken	Alle leerwegen	Basispakket, bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> - Schrijfmateriaal incl. millimeterpapier - Tekenpotlood - Blauw en rood kleurpotlood - Liniaal met millimeterverdeling - Passer - Geometrische driehoek - Vlaggum - Elektronisch rekenapparaat

Alle schriftelijke examens	Alle leerwegen	Woordenboek Nederlands
Moderne vreemde talen	Alle leerwegen	Woordenboek van en naar de doeltaal; bij Engels: (op verzoek kandidaat) daarnaast ook woordenboek Engels-Engels
Papieren cse's Nederlands	Alle leerwegen	Voorbeeld briefsjabloon Nederlands
Wiskunde	Alle leerwegen	Naast of in plaats van de geometrische driehoek: een windroos Roosterpapier in cm ²
Nask 1, nask 2	Alle leerwegen	Door CvTE goedgekeurd informatie materiaal (Binas 2 ^e editie)
Cspe beroepsgericht	BB, KB (cspe)	De informatie over de benodigde materialen, grondstoffen, gereedschappen en/of hulpmiddelen bij e praktische opdrachten van het cspe wordt elk jaar in de instructie voor de examinerator meegedeeld. Het gebruik van een woordenboek is bij deze praktische examens niet toegestaan.

Afwezigheid:

15. Indien een kandidaat om enige reden niet op een zitting van het centraal examen kan zijn, dan dient dit zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval vóór de betreffende zitting, bij de examenleiding gemeld te worden.
16. De beoordeling van de geldigheid van de reden tot absentie berust bij de directeur. Alvorens eventueel tot ongeldigheid te besluiten pleegt hij eerst overleg met de secretaris van het eindexamen.
17. Bij gegrond verklaarde afwezigheid wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld het examen in een later tijdvak te voltooien, zoals in het eindexamenreglement geregeld.

4.5 Verhinderung centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de directeur is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien.

4.6 Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. De examinerator en de gecommiteerde dan wel de tweede examinerator stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast.
2. De minister stelt een centrale examencommissie vaststelling opgaven in. Deze commissie heeft o.a. tot taak het geven van regels voor de omzetting van de scores in cijfers voor de centrale examens.

4.7 Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Voor de basisberoepsgerichte leerweg geldt in afwijking van de eerste volzin dat voor de bepaling van het eindcijfer het cijfer voor het schoolexamen tweemaal wordt meegerekend, en het cijfer voor het centraal examen éénmaal. Indien de uitkomst van de berekening, niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

4.8 Vaststelling uitslag

1. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen in geval van een eindexamen de uitslag vast.
2. De kandidaat die eindexamen vmbo. heeft afgelegd, is geslaagd indien hij:
  - a. gemiddeld voor alle vakken waarin centraal schriftelijk examen is gedaan gemiddeld een 5,50 of hoger is gehaald.
  - b. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, met dien verstande dat het eindcijfer van het afdelingsvak in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg wordt meegerekend als twee eindcijfers, of
  - c. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger, met dien verstande dat het eindcijfer van het afdelingsvak in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg wordt meegerekend als twee eindcijfers, of
  - d. voor twee van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger, met dien verstande dat het eindcijfer van het afdelingsvak in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg wordt meegerekend als twee eindcijfers.
3. In aanvulling op het eerste lid geldt tevens dat voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijke deel en in de theoretische leerweg voor het sectorwerkstuk de kwalificatie "voldoende" of "goed" is behaald. Dit geldt niet voor de leerlingen in het leerwerktraject.

4.9 Herkansing Centraal Examen

1. De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd, nadat de cijfers zijn bekendgemaakt, het recht om in het tweede tijdvak aan de herkansing van het centraal Examen deel te nemen.
2. De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Herprofileren naar een andere leerweg is niet mogelijk.
5. Geheel los van deze herkansingsregel staat de herkansingsregel voor het CSPE/CIE plus in de kader- en basisberoepsgerichte leerwegen. Een kandidaat die zijn CSPE/CIE herkanst, mag daarna nog één van zijn schriftelijke examens herkansen. Dat kan het CSE zijn van het beroepsgerichte programma waarvoor hij ook het CSPE/ CIE herkanste, het mag ook het CSE van een ander vak zijn.

Ten aanzien van het CSPE en CIE geldt:

- iedereen met een onvoldoende mag herkansen. De directeur bepaalt welke delen de kandidaat die van zijn herkansingsrecht gebruik wil maken, over moet doen
- ieder onderdeel kan maximaal twee keer herkanst worden zij het met inachtneming van de periodes waarin CSPE en CIE moeten worden afgenomen.

4.10 Diploma en cijferlijst

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
  - b. het thema van het sectorwerkstuk, alsmede de beoordeling van het sectorwerkstuk,
  - c. de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg in het VMBO
  - d. de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede
  - e. de uitslag van het examen.
2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van de staatsexamencommissie, een diploma uit, waarop de leerweg is vermeld die bij de uitslag is betrokken.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste tezamen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.

4. Het eindcijfer van de rekentoets 2F wordt het hoogste cijfer dat behaald is. Bij vermelding van de rekentoets op de cijferlijst wordt de toevoeging "ER" geplaatst indien het een rekentoets voor kandidaten met ernstige rekenproblemen betreft. De kandidaat die de 2F toets heeft gehaald met als cijfer een 8 of hoger, heeft de mogelijkheid om in de volgende periode de rekentoets op 3F niveau af te leggen. Indien de kandidaat de rekentoets op verschillende niveaus heeft afgelegd, wordt het hoogst behaalde niveau op de eindlijst opgenomen dat afgerond met een 6 of hoger.

4.11 Duplicaten en afgifte verklaringen

Duplicaten van afgegeven diploma's en cijferlijsten worden niet verstrekt. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste punt bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door DUO worden verstrekt.

Hoofdstuk V Slotbepalingen

1. Kandidaten die klachten hebben betreffende de gang van zaken bij het schoolexamen of het centraal examen, dienen deze in te dienen bij de examenleiding.
2. In die gevallen waarin dit reglement niet of niet in billijkheid voorziet, beslist de directeur.

Paulus Mavo / VMBO

Examenreglement VMBO september 2018